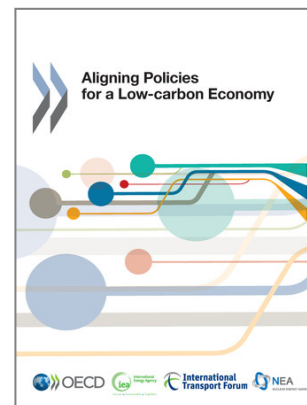

OECD *Multilingual Summaries*

Aligning Policies for a Low-carbon Economy

Summary in Polish

Przeczytaj całą publikację pod adresem: [10.1787/9789264233294-en](https://doi.org/10.1787/9789264233294-en)

Dostosowanie polityki do celów gospodarki niskoemisyjnej

Streszczenie w języku polskim

Przeciwdziałanie zmianie klimatu wymaga pilnego podjęcia działań z zakresu polityki, które stymulować będą powstanie nowej infrastruktury i dokonanie przemiany technologicznej w skali ogólnoświatowej. Coraz więcej państw wdraża politykę w zakresie przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych: wprowadza ceny uprawnień do emisji dwutlenku węgla i instrumenty rynkowe, podejmuje działania regulacyjne oraz ukierunkowane wsparcie na rzecz innowacji w zrównoważone technologie niskoemisyjne. Szybki wzrost emisji gazów cieplarnianych na świecie i utrzymywanie się ich na zbyt wysokim poziomie uniemożliwia jednak uniknięcie poważnych i nieodwracalnych skutków zmiany klimatu.

Prowadzenie skutecznej polityki przeciwdziałania skutkom zmian klimatycznych napotyka szereg przeszkód. Do największych zalicza się ukierunkowanie obecnych ram polityki i interesów gospodarczych na paliwa kopalne i działalność wysokoemisyjną — ropa naftowa i gaz ziemny napędzały światowy rozwój gospodarczy przez wieki. Prowadzi to, w sposób bardziej lub mniej zamierzony, do nieprawidłowego dostosowania obecnych ram polityki do celów klimatycznych, uniemożliwiając inwestycje w niskoemisyjną gospodarkę oraz utrudniając wybory konsumenckie.

W niniejszym raporcie po raz pierwszy przedstawiono szczegółową diagnozę nieprawidłowego dostosowania do celów klimatycznych obszarów polityki, które mają zasadnicze znaczenie w umożliwieniu przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Wskazuje się w nim szereg przypadków nieprawidłowego dostosowania przepisów w poszczególnych obszarach polityki, takich jak polityka finansowa, podatkowa, handlowa, polityka w dziedzinie innowacji i dostosowania, jak również w trzech konkretnych sektorach: energii elektrycznej, mobilności w miastach i użytkowania gruntów.

Dostosowanie tych obszarów polityki do gospodarki niskoemisyjnej nie tylko ułatwi działania w dziedzinie klimatu, ale też pomoże wnieść wkład w szerszej zakrojony program reform na rzecz bardziej ekologicznego, odpornego na zmianę klimatu i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego. Przyczyni się to też jednocześnie do powstania bardziej postępowych kodeksów podatkowych, które stymulować będą długoterminowe inwestycje w infrastrukturę, sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu, i przyczynić się będą do powstania systemów energetycznych i transportowych, które zaowocują mniejszym zanieczyszczeniem powietrza i lepszym stanem zdrowia mieszkańców, oraz do większej dywersyfikacji dostaw energii.

Bardziej skuteczne dostosowanie polityki na rzecz mniejszych zmian klimatycznych i większego wzrostu gospodarczego

Zwiększenie zrównoważonych inwestycji i finansowania na rzecz gospodarki niskoemisyjnej. Nową możliwością, którą trzeba wykorzystać, jest zapewnienie wsparcia programu działań w dziedzinie klimatu poprzez nowe inwestycje w infrastrukturę, co stymulować będzie jednocześnie rozwój gospodarczy. Dodatkowo, krótkoterminowe koszty przejścia na gospodarkę niskoemisyjną równe byłyby zaledwie niewielkiej części kwoty potrzebnej na infrastrukturę ogółem. Choć nie ma niedoboru kapitału, konieczne jest uruchomienie nowych źródeł finansowania. Stabilność finansowa to warunek wstępny

wszelkiego rodzaju inwestycji, również w gospodarkę niskoemisyjną. Długoterminowe finansowanie mogą jednak ograniczyć w sposób niezamierzony przepisy finansowe. Inwestycje w infrastrukturę, sprzyjającą gospodarce niskoemisyjnej, można odblokować, eliminując potencjalne skutki obowiązujących przepisów sektora finansowego. Przejście na gospodarkę niskoemisyjną mogą też stymulować publiczne finanse i inwestycje, pod warunkiem, że rządy zrewidują swoje wsparcie dla inwestycji w działalność skutkującą wysokim poziomem emisji gazów cieplarnianych oraz włączą cele klimatyczne do zamówień publicznych i oficjalnej pomocy rozwojowej.

Skoncentrujmy się nie tylko na energii, ale i na podatkach. Dotacje i wydatki podatkowe, sprzyjające produkcji paliw kopalnych i ich wykorzystaniu, skutkują spowolnieniem innowacji w obszarze gospodarki niskoemisyjnej. Ale bieżące, niskie ceny ropy naftowej to też okazja do przeprowadzenia reform. Bardziej szczegółowej analizie powinny też zostać poddane inne podatki i przepisy podatkowe (np. podatki od nieruchomości, przepisy w zakresie podatków od przedsiębiorstw), bo mogą zachęcać do wyboru wysokoemisyjnych rozwiązań. Przepisy podatkowe dotyczące samochodów służbowych na przykład, skutkują wyższym poziomem emisji CO₂ w państwach OECD. Rządy muszą więc przewidzieć, jaki wpływ przejście na gospodarkę niskoemisyjną będzie miało na dochód podatkowy.

Impuls dla innowacji sprzyjających gospodarce niskoemisyjnej na wielką skalę. Ważnym impulsem dla innowacji sprzyjających gospodarce niskoemisyjnej są wyraźne i wiarygodne zobowiązania rządu w kwestii instrumentów na rzecz ambitnej polityki przeciwdziałania zmianie klimatu. Przejście na gospodarkę emisyjną może prowadzić — i niekiedy już prowadzi — do gwałtownego wzrostu innowacji i rozwoju nowych przedsiębiorstw oraz równoległych zmian w obszarze kwalifikacji i siły roboczej. Innowacje sprzyjające przejściu na gospodarkę niskoemisyjną wiążą się z powstawaniem nowych przedsiębiorstw, ich restrukturyzacją lub stopniową likwidacją, z pojawianiem się nowych technologii i modeli biznesowych oraz z potrzebą powszechnego przyjęcia odpowiednich ram wsparcia dla innowacji. Wymaga to wyeliminowania potencjalnych luk kwalifikacyjnych za sprawą polityki w obszarze kształcenia, szkoleń i rynku pracy.

Wspieranie międzynarodowego handlu i krajowych procesów decyzyjnych, przyjaznych dla klimatu. Sam system handlu międzynarodowego nie uniemożliwia rządowi realizacji ambitnej polityki przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu. Niektóre przeszkody w międzynarodowym handlu mogą jednak osłabiać dążenia do osiągnięcia celów klimatycznych. Nadal niekorzystne są na przykład, cła przywozowe w handlu niektórymi technologiami, które są konieczne w przejściu na gospodarkę niskoemisyjną. Negocjowana aktualnie umowa dotycząca towarów środowiskowych może pomóc, między innymi, zmniejszyć koszty działań mających na celu łagodzenie zmiany klimatu. Uwagą muszą się tu wykazać liczne kraje, które wspierają bardziej ekologiczny wzrost gospodarczy poprzez faworyzowanie krajowych wytwórców technologii niskoemisyjnych. Środki ograniczające handel międzynarodowy mogą w równym stopniu osłabiać ogólne inwestycje i wprowadzanie zrównoważonych technologii.

Dekarbonizacja energii elektrycznej. Energia elektryczna to podstawowy obszar warunkujący udaną dekarbonizację systemów energetycznych. Zliberalizowane rynki energii elektrycznej nie dają jednak długoterminowego sygnału cenowego, który jest potrzebny do przeprowadzenia inwestycji w kosztowne technologie niskoemisyjne. Zapewnienie konkurencyjnych i przeprowadzonych w porę inwestycji w rozwiązania niskoemisyjne będzie wymagało nowych ustaleń na rynku, takich jak długoterminowe umowy dostaw, jak również solidnego i trwałego sygnału ze strony cen uprawnień do emisji CO₂. Kraje, w których systemy są regulowane i które rozważają wprowadzenie większej konkurencji, muszą przyjąć przepisy rynkowe, które nie będą utrudniały inwestycji w niskoemisyjne technologie, lecz będą do nich zachęcały.

Ku zrównoważonej mobilności w miastach. Obecne systemy transportowe, funkcjonujące w dużym stopniu w oparciu o paliwa kopalne, mają bardzo duży wpływ na ekologię (zmiana klimatu, hałas, zanieczyszczenia powietrza), zwłaszcza w aglomeracjach miejskich. Zapewnienie bardziej energooszczędnej i mniej emisyjnej mobilności wymaga podjęcia interwencji na szczeblu politycznym. W wielu miastach słaba koordynacja działań w zakresie użytkowania terenu i planowania transportu skłania do częstszego korzystania z samochodów prywatnych. Do niskoemisyjnej mobilności może znacznie przyczynić się dostosowanie środków z zakresu polityki na wszystkich szczeblach rządowych i wśród zainteresowanych stron. Można też dokonać przeglądu krajowych ram i ustawodawstwa, przyznając samorządom terytorialnym większą, finansową lub polityczną swobodę w kwestii wyboru niskoemisyjnych rozwiązań.

Zwiększenie znaczenia środków zachęcających do zrównoważonego użytkowania gruntów. Do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i tym samym większego zaspokojenia rosnącego

zapotrzebowania na żywność mogą znacznie przyczynić się zrównoważone praktyki gospodarowania gruntami — ograniczenie wylesiania, renaturalizacja terenów zdegradowanych i sekwestracja większych ilości dwutlenku węgla w glebie i lasach. Praktyki takie mogą też zwiększyć odporność naszych gospodarek na zmianę klimatu, chroniąc ekosystemy. Wymaga to zintegrowanego podejścia, znoszącego podziały między polityką w obszarach łagodzenia, dostosowania przepisów, rolnictwa, bezpieczeństwa żywności, leśnictwa i środowiska. Dokładniej ujmując, państwa mogą realizować działania na rzecz zniesienia dopłat do rolnictwa, które negatywnie wpływają na środowisko, doceniając przy tym usługi ekosystemowe, chroniąc lasy i ograniczając do minimum odpady spożywcze.

Podjęcie działań mających na celu przejście na gospodarkę niskoemisyjną

Polityka przeciwdziałania zmianie klimatu może być skuteczniejsza, jeżeli we wszystkich resortach określi się obszary rozbieżności w przechodzeniu na gospodarkę niskoemisyjną. Ambitny plan działań w dziedzinie klimatu będzie zatem wymagał nowego podejścia do kształtowania polityki na wszystkich szczeblach rządowych.

Większe ujednoczenie polityki, nie tylko na poziomie krajowym, ale też między poszczególnymi państwami, mogłoby również zwiększyć jej skuteczność i zmniejszyć obawy w kwestii potencjalnych zakłóceń konkurencji. Wyraźny sygnał w tym kierunku dałaby ogólnoświatowa umowa o redukcji emisji gazów cieplarnianych.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights

Przeczytaj pełną wersję w języku angielskim w iBibliotece OECD!!

© OECD/IEA/NEA/ITF (2015), *Aligning Policies for a Low-carbon Economy*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264233294-en